

ERDÉLYI
MAGYARÁG

Felelős szerkesztő
Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
(Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiac) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej
III. évfolyam 212 sz.
1934 Augusztus 2
Csütörtök

11

Halálra ítélték DOLLFUSS két gyilkosát

A katonai törvényszék előtt drámai jelenetek között mondták el
hogy halt meg Ausztria kancellárja. -- A gyilkos nővére kegye
lemért esedezik Dollfuss özvegyénél

Elkobozzák a vagyonukat azoknak, akik részt vettek az osztrák telkelésben

Lapzártakor jelenti tudósítónk Bécsből,
hogy a katonai törvényszék a vád és véde-
lem meghallgatása után visszavonult s mind
két vádlottat bűnösnek találva,
kötél általi halálra ítélte.
Amennyiben Miklas elnök nem élne a

kegyelmezés jogával, (ami több mint bizo-
nyos), előbb Holzwegert és azután Panettát
akasztják fel.

A katonai törvényszék ítélete nagy meg-
nyugvást keltett Bécsben,

hivatal volt. Az egész akciónak úgy ismer-
te, mint valami teljesen törvényes akciót,
Amikor a palotába berohantak,
véletlenül sült el a revolver láttá ugyan
hogy a lövése valakit eltalált, de nem
tudta, hogy kit,

Csak amikor elesett Dollfuss akkor látta,
hogy revolvere a kancellárt sebesítette meg.
— Ekkor én azt mondtam a kancellár-
nak, hogy álljon fel, De a kancellár nagyon
halkan ennyit válaszolt:

— Nem tudok,

Panetta tovább folytatta vallomását,
— Erre kimentem a szomszéd szobába,
hogy valami kötszert hozzak be,

Majd azt is elmondja a gyilkos, hogy a
kancellárt a pamlagra tették,

— Nagyon sajnálom tettemet, En nem
akartam agyonlőni a kancellárt,

Ítélik a katonai törvényszék

Bécs, július 31.

A lázadók feletti ítélezésre megalakult
katonai törvényszék ma délután 5 órakor
ült össze, hogy megkezdje működését. A bi-
róság elnöke a kormány által kinevezett
Oberweger vezérőrnagy, tagjai két katonai
bíró és egy törvényszéki bíró. Elsőnek Pa-
netta Ottó volt császárvadász, Dollfuss kan-
cellár gyilkosa és Holzweger Antal, a láza-
dók vezére ügyében ítélik a bíróság. A
tárgyaláson a vádat Tuppy államügyész kép-
viseli, míg a védelmet Führer dr. a bíróság
által kinevezett ügyvéd látja el. Az épüle-
tet már a délutáni órákban félszázad kato-
naság szállta meg és csak szigorú igazoltá-
s után juthatnak be oda még a hivatalos
személyiségek is,

A katonai bíróság előtt Panetta Ottó
most már véglegesen bevallotta, hogy mind-
két lövést ő adta le Dollfussra és így ő gyil-
kolta meg a kancellárt,

“Bűnös” vagyok, de nem a vád ér-
telmében,,,”

Panetta kihallgatása során elmondja,
hogy Holzweger parancsnoksága alá volt be-
osztva, aki a Kancelláriátus épületébe betört
csapatok parancsnoka volt,

Az ülést egy rövid ideig felfüggesztik,
majd este fél 8 órakor továbbfolytatják,

A bíróság elnöke megkérdezi Panettát,
hogy bűnösnek érzi-e magát,

Panetta: Igen, de nem a vád értelmé-
ben, csupán abból a szempontból hogy agyon-
lőttem Dollfuss kancellárt

Panetta aztán elmondja, hogy 1929. óta
a nemzeti szocialista párt tagja és 1932-ig a
hadsereg tagja is, ahonnanmin t törzsőrme-
ster lépett ki, mer elvei miatt kényszerítették

Részletesen felsorolja a lázadás előzményeit
A Stifft laktanyában kaptak fegyvert, hogy
kitől, azt nem mondhatja meg,

“Álljon fel” Dollfuss: “Nem tudok”

Panetta vallomása további során elmon-
dotta, hogy párttagokat értesített a puccs
megkezdéséről, Beismeri, hogy ő volt a cso-
portvezető A jelszó: “szövetségi kancellária

Vita Fey becsületszaváról

A következő tanu Holzweger, akihez a
védő kérdést intéz, hogy hányszor adta Fey
becsületszavát arra, hogy szabadonvonulást
kapnak a felkelők?

Holzweger: Kétszer,

Ezután Fey miniszter kihallgatása kö-
vetkezik, aki elmondta, hogy ő csupán arra
adta becsületszavát, hogy annak az ígéret-
nek, melyet a kinti csapatok parancsnoka
megtet,

annak igyekszik ő is eleget tenni,

Karvinszky megerősíti Fey vallomását
de egyben kiegészíti azzal, hogy
amikor a felkelőknek szabad elvonulást
ígérték, még nem tudták a csapatok azt
hogy Dollfuss halott,

A védők erre bejelentették, hogy fáradtak s
pihenőt kérnek, Az elnök felfüggeszti a tár-
gyalást,

“Banditákkal szemben nincs
becsületszó?”

Bécs, július 31.

A bíróság a tárgyalás folytatása során
ismételten kihallgatja Hedlicsek altisztet,
aki Dollfuss szolgája volt és végignézte a
tragédiát,

Hedlicsek elmondja, hogy amikor a ka-
tonák betörték az ajtót és beléptek a szoba-
ba, Dollfuss védőleg maga elé tartotta kar-
ját, de nem érintette meg Panetta kezét és
a revolvért.

Neustätter-Stürmer miniszter kihalla-
gatására kerül a sor, A miniszter erőyes han-
gon fejtegette, hogy a felkelőknek adott ka-
tonai becsületszó semmire sem kötelezte
őket.

— A felkelők nem katonák, Vagy ka-
tonák-e azok, — mondta emelt hangon Stür-
mer, akik a haldoklótól megtagadják a pa-
pot és az orvost?

A gyilkos nővére Dollfuss özvegyénél

Panetta Ottó nővére ma felkereste Doll-
fussnét, hogy

bocsánatért könyörögjön azért, amit
fivére elkövetett.

Érdekes, hogy a gyilkos fivére ma is ak-
tív főhadnagy az osztrák hátseregben és a
másik fivére a Heimwehr egyik vezető em-
bere

Folytatása a 2-ik oldalon,

(Folytatás az 1. oldalról)
Teljes a nyugalom — mondja a jelentés,

Bécs, július 31.

A tegnapi esti rendkívüli minisztertanács jelentést adott ki, amely szerint teljes a nyugalom Ausztriában.

Egyben azt is elhatározták, hogy a

kisebbségi bűnösöket kényszermunka táborokba viszik és a vagyonukat elkobozzák.

Schuschnigg kancellár magához kéréste Tauschitz külügyi államtitkárát, akit arra kért, hogy ismét vegye át a berlini követség vezetését. Tauschitz kijelentette, hogy készséges híve az új kancellárnak, s eleget tesz a kérésnek, elmegy Berlinbe és átveszi az osztrák követség vezetését.

Kétezer felkelő Jugoszláviába menekült.

Klagenfurt, július 31.

Karinthiában a lázadókat teljesen szászorították. Egy kis csapat Götz felkelő vezér parancsnokságával, miután a jugoszláv határt lezárták és élelmiszert nem tudtak kapni, átment délszláv területre. — Mintegy 2000 ember menekült, ide akiket Űszkübben helyeztek el.

A lapok Schuschniggéről

Bécs, július 31.

A Neues Wiener Abendblatt amely tudvalevőleg nem a legbarátságosabb hangon viseltetett a Dollfuss kormány iránt, annak a véleményének ad kifejezést, hogy Schuschnigg megválasztásával igen szerencsésen oldották meg a belpolitikai bonyodalmakat, mert szerinte Schuschnigg az az ember, aki alkalmas az ellentétek áthidalására.

A Reichspost a következőket írja:

— Schuschnigg kinevezése gerinces, határozott és méltó válasz volt Ausztria elöljáróinak, Tulajdonképpen ismét Dollfuss kormány került uralomra, mert nincs még egy ember, aki annál Dollfuss szellemében működne, mint Schuschnigg, aki teljesen ismeri a tragikus végű kancellár minden szándékát. A Dollfuss kormány olyan, mint ha a földből nőtt volna ki és acélból volna, örök időkre szól.

Mussolini gesztusa,

Róma, július 31.

Mussolini olasz miniszterelnök villát bérelt Dollfuss özvegyének, akinek a villát életfogytiglanra ajánlotta fel. Azonkívül Dollfuss két fia részére ösztöndíjat alapított, amelynek jövedelméből a két fiú a páduai egyetemen fog tanulni. Dollfuss özvegye néhány napra Bécsbe viszi gyermekeit, majd véglegesen visszatér Olaszországba, ahol megkapja az olasz állampolgárságot.

Szabadlábba helyezték a turdai rendőrség volt kapitányhelyettesét, Dr. Marcu Victor

Turda, július 31.

Tegnap számunkban adtunk hírt arról, hogy a turdai ügyészség elutasította dr. Marcu szabadlábba helyezését javasoló vizsgálóbírói jelentést, amelyet nevezett Cluj-i Táblához fellebbezett meg. A táblai döntés szombaton érkezett be aturdai ügyészségre, melynek alapján dr. Marcu-t még aznap szabadlábba helyezték.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtekélyesebb alkotása!
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea
Promenad Eminescu 16.

Időjárás

Meleg idő, lassan élénkülő déli szél, néhány helyen, de inkább északon és keleten lehet zivatar.

Nehéz órákat él Bulgária népe

Az első macedon forradalmár vezért már ki-végezték

Megtalálták Szófiában a bolgár kommunisták nyomdáját

Sófia, július 31.

A bolgár polgárháború újból fellángolt az egész országban. Az új összeütközéseket az váltotta ki, hogy Georgieff diktátor három nap óta állandó házkutatásokat rendez a macedonoknál, akiket százával vetnek börtönbe. A kutatások főcélja, hogy rábukkanjanak a macedonok fővezérének Mihailov Ivannak a búvóhelyére, akiről már fantasztikus mondák keringenek, hogy nem is él hanem csak a kormány ezzel akarja leplezni a házkutatások jogtalanságát.

A házkutatások nyomán felfedezték a

bolgár kommunisták titkos nyomdáját is, amely után több mint két éven át eredménytelenül kutattak. A nyomdában mázsaszámra találtak lázító tartalmú röpiratokat.

Tegnap reggel végezték ki az első macedon vezért Sinedunov Mladen személyében, aki uccai harc közben agyonlőtt egy katonát. A kivégzés nagy elkeseredést váltott ki a macedon lakosság körében, amely most már újból fegyverhez fog kapni, hogy vezéréit megvédje. Újból forradalomtól féltik Bulgáriát.

A kecskeméti „Hirös Hét”

Most folyt le a kecskeméti „Hirös Hét” — Parasztaasszonyok feldíszített kis kocsikon Ennek kedves jelenetét ábrázolja képünk. — viszik gyermekeiket az ünnepi térre.

Szeplőt, májfoltot

két hét alatt elmulaszt — észrevétlenül hámlaszt

a **FLOREAL 2-es számú krém** Egv. tégely ára 40 lei

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Új tombolanyerők

Legutóbbi tomboláinkon a következő olvasóink jutottak újabb nyereményhez:

8868 Dragomir Matild Baia-Mare, nyári pullover,

4817 Rácz András Targu-Sacuesc, hat férfi zsebkendő,

3196 Kosztin Jakab, Ocna-Muresului szodagyár, két nyakkendő,

949 Muszka Dávid fiakkeres, Ocna-Muresului, két pár férfi zokni,

1726 Petrucz Joan, Oradea, Colonia Kádas, három darab szappan

1138 Mayer Mihály Medias, hat férfi zsebkendő,

364 Háslinger György Medias, hamutartó üvegből.

8862 Kelemen Éva, Targu-Sacuesc, kölnivíz és puder,

3170 Erdei Gábor Janka, három illatos szappan,

362 Bokor Mózes Medias táblavéggyár, csavaros irón,

2776 Deák Rózsa Medias, kölnivíz és puder, 1255 Raza János, Oradea, Colonia Össi. 1-es ucca 57 sz három illatos szappan,

1287 Jakab Imre Oradea Colonia Neufeld, Erdélyi Magyarság levélpapír,

9460 Karkusz Mihályné, Oradea, Str, Grecianu 8 sz, három drb, illatos szappan

A lejárt tombola lapfejeit már csak pár napig fogadja el a kiadóhivatal. Kérjük olvasóinkat igyekezzenek, nehogy kiessenek a nyerési lehetőségekből. Minden tombolajegyhez 2—2 lej költés ellenében olvasóink megkapják legújabb kiadványunkat: „A legnagyobb győzelem” című szenzációs sportregényt

— **Elrontott gyomor** és az ezzel összefüggő bélzavarok, felluvadás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz is igen gyorsan biztosan és mindig kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány már régen megállapította, hogy a **Ferenc József** víz használata a túlsok éves ivás következményeinél igazi jótétemény.

A MANDARIN

18

Mrs. Mansfield gyakran emlegette azt az időt, amit Kinában töltött. Még leánykorában küldték ki az apját követnek Pekingbe. Férjhezmenetele óta azonban nem látta többé a "Sárkányok hazáját".

A napfényes, derűs fogadóteremben beültettek a házasszony itallal kínálta a vendégeit. Mikor kocintottak, a leányához fordult:

— Azt hiszem drágám, nem csalódom, hogy nem hiába jötték ide az urak vele ezen a szomorú napon, mikor Johnnak szegény inasa meggyilkolva fekszik. De térjünk a tárgyra.

Lyman azonnal letette poharát.

— Éles szeme van, Mrs. Mansfield — bólintott a szép asszonynak. — Valóban különös okom volt reá, hogy idejöjjenek. Bár szívből örülök a szerencsének, mégis sokkal jobban szerettem volna... nem kényszerítéssel, hanem csak barátságos beszélgetésre jönni. Csöppet sem csodálom most már John nagy és mély érzését Miss Sylvia iránt. Sejténi lehet, hogy milyen szép asszony lesz belőle...

Margaret kedves bólintással köszöntö meg a bókot.

— Ha már most John inasának meggyilkolását elemezzük — folytatta Lyman — egyre jobban látjuk, hogy itt nem is a gyilkosság fontos, sőt a gyilkos személye is mellékes. A szálak sokkal messzebb ágaznak és úgy látszik, hogy nemcsak Miss Sylviának, hanem nagyságos asszonynak is szerepe van benne valamiképpen...

— Micsoda? — hökkent meg a szép asszony és csodálkozva tekintett Sylviára, majd Johnra. Azután összekulcsolta kezét az ölében és csendesen mondta:

— Kérem, magyarázza meg... hogyan érti és gondolja ezt?

Beszéd közben Lyman élesen figyelte Mrs. Mansfield arcát. De hiába keresett rajta áruló jelet: a tökéletes vonású arc nyílt maradt, tiszta és nyugodt.

— Kérem, Mrs. Mansfield, feleljen néhány kérdésemre — kezdte habozva. — Nem kellett önben különösebb érdeklődést Johnnak a kábítószerrel ellen folytatott munkája.

Az asszony nyíltan felelt:

— Jövendő vejének munkaköre és hivatása minden esetre érdekli az anyóst. Van tudomásom róla, hogy John sok cikket és tudományos munkát írt az ópium pusztításáról, de ez kissé távol esik a magamfajta társasági asszony érdeklődési körétől... Mért kérdezi?

— Mert ki kell puhatolnunk, ha ugyan lehetséges, hogy micsoda érdeke lehet bárkinak s abban ha nemcsak John, de Miss Sylvia és talán Mrs. Mansfield ellen is harcol. Egyelőre csak annyit sejtünk, hogy az ellenségeskedés minden esetre Kinából ered...

Igen... Most nyilvánvalóan észre lehetett venni Mrs. Mansfielden, hogy megijedt. Farley is meglátta ezt és csodálkozott. Lyman úgy tett, mintha semmit sem venne észre. Rögtönös elhatározással előszedte kabátzsebéből az aranyminiatűr papírosba burkolt dobozt.

— Ma reggel — kezdte — a lakásom előtt az uccán egy kínai leány ferkőzött a John közelébe. A nevét tudta. Ismerte őt és nyíltan bevallotta, hogy összeköttetésben áll azzal az ismeretlen szervezettel, amely, legalább egyelőre, elrabolta John kétesztendei munkájának minden eredményét. Valaki ellopja a jelentését... éppen abban a pillanatban, amikor elkészült vele. Valószínű, hogy ez a tolvaj ölte meg a kínai inast. A leány pedig azzal a megbízással adta át ezt a csomagot Johnnak, hogy vigye el Mrs. Mansfieldnek.

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

Augusztus 2.

Szenzáció vagy kacsa!

Az oradeai Törekvés óvását elfogadták és vissza az egész

Ujból játszik Clujon a Törekvés és Olimpia mérkőzést

Saturnare, július 31.

Mint ismeretes, az Amte három góllal verte a saturnarei Olimpia csapatát s így az aradi munkáscsapat ismét bejutott a Nemzeti Bajnokságért harcoló csapatok közé.

Most mint Saturnaréről jelenti tudósítónk, szenzációs fordulat történt, Szombaton ugyanis váratlanul összeült a futballközpont vezetősége és helyt adott az oradeai Törek-

vés óvásának, megsemmisítette a Törekvés — Olimpia mérkőzést és elrendelte a meccsnek Clujon való újrajátszását.

Ha már most ezen a meccsen akár a Törekvés, akár az Olimpia győz, úgy az Amtenak kétszer meg kell birkóznia a győztes csapattal.

(Nem tudjuk igaz-e a hír, de ha igaz, bizonyos, hogy valami csunya dribli van megint a háttérben)

Botrány Constantában egy nemzetközi mérkőzésen

Constanta, július 31

Tegnap délután Constantában botrányos futballmérkőzést produkált a szófiai AC és az Elpis kerületi bajnokságot. Mindkét csapat játékosai a legdurvább módon játszottak, aminek az volt a követke-

ménye, hogy a játékosok mindkét oldalon számos sérülést szenvedtek. A játék folyamán több játékos mindkét csapattól a szenvedett sérülések következtében kénytelen volt kiállni. A mérkőzés 5:1 (4:1) arányban végződött az Elpis javára.

Gyenge eredmények voltak a brasovi atlétikai versenyen

Brasov július 31

Brasovban szombaton és vasárnap megnyitották az új stadionban Románia évi országos atlétikai bajnokságait. A második napon főkelesége a király is megjelent a versenyen, érdeklődéssel nézte végig az egyes számokat és a verseny végén ő maga osztotta ki az érmekeket. A verseny részletes eredményei a következők:

400 m gát: 1 Puhala (Kinizsi) 2 Krauser (KAC) 3 Virgil (St. Rom)

Súlydobás: 1 Marian (Leg Sport) 12,17 m; 2 Herold (Astra Brasov) 11,96 m 3 Halavetz (AAC)

5000 m: 1 Manea (St Rom) 2 Comanescu (Vif Dacia) 3 Fischer (Olimpia Bras.)

Magasugrás: 1 Csegezi 155 cm 2 Herold 150 cm 3 Kreisner 150 cm,

800 m: 1 Lapusan (Vif Dacia) 2 p, 9,8 mp, 2 Krauser (KAC) 2 Necula (Vif Dacia);

4x400 m staféta: 1 Granicerul 3 p 55,5 mp, 2 Olimpia 3 p 55,8 mp; 3 Viforul Dacia 3 perc 58,6 mp,

Távolugrás: 1 Ionescu 661 cm 2 Schmidt 649 cm 3 Lupan (TAC) 632 cm

Kalapácsvetés: 1 Catona Vulturii Lugos (Egyedül indult)

Diszkoszvetés: 1 Halavetz (AAC) 44,79 2 Soare 36,77 m 3 Harold 36,70 m,

1500 m 1 Manea 4 p 28 mp 2 Lapusan 3 Brendörfer,

Rudugrás: 1 Biró dr (KAC) 350 cm 2 Csegezi 335 cm 3 Stinghe 320 cm,

110 m gát: Csegezi 17,5 mp 2 Herold 3 Virgil,

Gerelyvetés: 1 Söt 55,60 2 Csákány 52,60 3 Slobozanu 51,63,

400 m, 1 Jordache 54,2 mp 2 Zahlner 54,9 mp 3 Puhala (Kinizsi) 56,8 mp,

100 m: Kovács (KAC) 11; 2 Ionescu 3 Schmidt,

10,000 m: 1 Manes 35,20 p, 2: Tomanescu 3 Stan,

Hármasugrás: 1 Gutu (Politehnika Timisoara) 2 Panajoth 12,39 3 Ionescu 12,12

200 m: 1 Kovács 24 mp; 2 Ghitescu 3 Löwenfeld (TAC)

Magasugrás: 1 Biró dr 165 cm 2 Herold 165 cm 3 Panajoth,

Maratoni futás: Gál (IAR) 3 óra 8 p, 40 mp 2 Nemeczki 3 Szilágyi

4x100 m 1 TAC 47,7 mp 2 Olimpia,

A pontversenyt a három indulóval, résztvevő KAC nyerte 26 ponttal 2 Stad. Roman 21 pont; 3 Viforul Dacia 17 pont,

Uj gyorsuszo rekord

Az amerikai Jack Medica megjavította a 400 méteres gyorsuszas rekordját 4:42,4-ről 4:40,6-ra tehát 2,6 másodperccel.

Felfedezték a világ legértékesebb drágakövet

London, július 31.

Patrik A. Clayton Anglia legismertebb geográfusa, minap tért vissza a libiai sivatagban rendezett expedíciójáról és nagyon érdekes beszámolót tartott a sajtó képviselői előtt.

Clayton expedíciója a libiai sivatagban 80 ezer angol mérföldnyi utat tett meg és repülőgépek segítségével olyan vidékeket is felkeresett, ahol még sohasem járt fehér ember. Az expedíciónak sok nehézséget okozott az a körülmény, hogy a libiai sivatag még nincs térképezve.

Számos libiai expedíciónak borzalmos végét okozta már a térkép hiánya. Az expedíció nem tudott tájékozódni és emberek elpusztultak a sivatagban.

Ezen a nagy hiányon segített most Clayton expedíciója, mely legalább nagy vonásokban feltérképezte a sivatagot. Az expedíció számos elfelejtett oázist fedezett fel. Több olyan oázist, sikerült megtalálniuk, melyeket 80 év óta egyetlen expedíció sem talált meg s már azt hitték, hogy az oázisok végképp elpusztultak. Azonban az expedíció legértékesebb eredménye mégis más természetű. Clayton és társai a libiai sivatagban egy ideig teljesen ismeretlen drágaköveket fedeztek fel.

Az új drágakő sok hasonlóságot mutat az Ausztráliában otthonos Darwin-üveggel és az indo-kínai "Tektiko" nevű drágaköveivel. Azonban optikai sajátosságai, színe és tüze egészen mások, mint a két említett drágakőé. Az új drágakőnek sárgás színe van, azonban sötétebb mint a sárga gyémánté — Szakértőien csiszolva az új drágakő olyan egzotikus ékszer, amely semmiben sem marad hátra a csiszolt briliánsnál. Pillanatnyilag a drágakő értékét nem lehet megállapítani mivel belőle eddig csupán azt a néhány rendkívül becses próbadarabot ismerik melyeket Clayton hozott Londonba és csiszoltatott meg londoni gyémántkőszőrösök-nél. A drágakőszakmában legjelentősebb specialista, Spencer dr. nézete szerint az új drágakő ipari értékesítése nagy jövő előtt áll. A drágakő származására nézve még mit sem tudunk. Egyelőre a drágakövet "Cosmic Gen"-nek, kozmikus drágakőnek nevezték el, mivel annyira ismeretlen, mintha most

esett volna egy más planétáról a földgolyóra.

A Cosmic Gen megjelenése Londonban nemcsak az ásványtan tudósai, hanem az ékszerkereskedők körében is nagy feltűnést keltett és Clayton már százával kapja a megbízásokat, hogy nagy mennyiségben szállítsa a libiai drágakövet a londoni piacra. A jelek szerint valószínű, hogy Clayton eleget tesz a megbízásoknak és a célból újabb expedíciót indít Libiába, azzal a céllal, hogy minél több ilyen drágakövet szerezzen. Clayton egyébként a Cosmic Gen meglelését hosszú útja egyik epizódjá-

nak tartja, csupán a libiai pusztáról felvett térképeket sokkal értékesebb expedíció eredményeként tartja, mint a gyémánttal versenyezni képes új drágakövet, de még egy másik epizódot is fontosabbnak tart és pedig azt, hogy Dakla és Guira között az expedíció egy 60 tagból álló teljesen kimerült benszülött csapatot talált. A kimerült emberek egy legyőzött benszülött törzsnek tagjai voltak, akik eltévedtek saját hazájukban a pusztában és nem találtak ki a sivatagból. A Clayton expedíció irányította utba a benszülötteket s mentette meg életüket.

Meg akart lincselni a falu népe egy bestiális lilomtiprót

Simleul-Silvaniei július 31.

Komán Anna 13 éves parasztleányka Kaznacs község határában jószágokat legeltetett. Bozsoki Sándor 24 éves ipi gazda Cémerről jövet áthaladt a községen és amikor a falu határában észrevette a mezőn legeltető kisleányt, megszólította és beszélgetni kezdtek. A leánygyermek egyelőre beleszólás nélkül hallgatta, hogy milyen durva dolgokat mond neki az ismeretlen férfi, majd később ott akarta hagyni s elindult a falu felé. Bozsoki azonban utána szaladt,

lefogta a fejletlen leánykát és erőszakot követelt el rajta. Mikor már távozni akart bestiális tette elkövetésének a színteréről, akkor vették észre az arra haladó falusiak, hogy a kisleány eszméletlenül fekszik a fűben. Bozsoki futásnak eredt, az embereknek kötkilométeres üldözés után sikerült is a lilomtiprót elfogni akit csak, a csendőrök közbelépése tudott a feldühödött embertömeg lincselésétől megmenteni. A bestiális emert a zalauai ügyészségre szállították.

Még mindig nem jött meg az eszük az embereknek

Pisztolypárbaj súlyos sebesüléssel

Szeged, július 31.

Szegeden tegnap véres pistolypárbajt vívtak Tunkl Tamás báró főispáni titkár és Lázár Ferenc járásbíró. A párbaj előzményeihez tartozik, hogy Lázár Ferenc járásbíró a legutóbbi tisztújítás alkalmával azt mondotta volna, hogy Tunkl báró jogtalanul viseli a bárói címet. A kijelentés miatt a báró az uccán vonta felelősségre Lázár Ferenc járásbíró, akit a sértő kitétel miatt tettleg is inzultált. A járásbíró lovagias utra terelte az ügyet és elégtételt követelt inzultálójától. A segédek pistolypárbajban

állapodtak meg háromszori golyóváltással. A tegnap lefolyt párbaj során az első golyóváltás eredménytelen volt és senki sem sérült meg. A második golyóváltásnál Tunkl pistolya csüörtököt mondott, Lázár második golyója azonban talált és a báró hangos kiáltással összeesett. Az orvosok megállapították, hogy a golyó Tunkl báró hasába fúródott és nagyon súlyos sérülést okozott. A párbaj sebesültjét szanatóriumba szállították és műtétet is hajtottak végre rajta. azonban állapota még így is életveszélyes.

Ha alszol, csukd be az ablakot!

Egy volt fegyenc és egy magántisztviselő élet-halál küzdelme

Timisoara, július 31.

Veszedelemes kalandban volt része Naschitz Salamon magántisztviselőnek, aki a negyedik kerületi Strada I Ghica (Arany János-ucca) 6, szám alatt lakik. Naschitz a nagy melege való tekintettel nyitott ablaknál aludt földszinti lakásában. mikor reggel három óra tájban arra ébredt hogy valaki jár a szobában. Kiugrott az ágyból és ekkor szembe találta magát egy besurranó tolvajjal. Elkeseredett dulakodás támadt közöttük, melynek hevében a betörő két ízben beleharapott Naschitz karjába. De így sem birt szabadulni, mert az erősebbi Na-

schitz keményen fogta a veszedelmes látogatót és végül is egy uccai látogató segítségével teljesen ártalmatlanná tette. A rendőrségre vitték ahol teste körül csavart kendőben élesre fen nagy kést találtak, amely elárulta veszedelmesebb szándékait is. Kiderült, hogy a betörő nemrég a brasovi fogházból szabadult, ahol hosszabb büntetést töltött ki. Nevét a nyomozás érdekében egyelőre nem közölték a nyilvánossággal.

Papen

az ismert német politikus, akit Hitler Bécsbe küldött német követnek, de az osztrák kormány nem fogadta el.

3 oldal

Erdélyi Magyarság

Augusztus 2.

Főhadnagy és tánctanárnő izgalmas kémkedési regénye a cluji hadbíróság előtt

Cluj július 31.

Hétfőn reggel ismét zsúfolásig megtelt a cluji hadbíróság tárgyalóterme. A vádlottak részére elkészített helyen magas karcu főhadnagy áll, mellette elegánsan öltözött filigrán hölgy Bemondják személyi adatait: Jakabffy Vilma oradeai tánctanárnő, 35 éves elvált asszony, Stravescu Eugen 28 éves főhadnagy az oradeai 34-es tüzérekénél. A vádirat felolvasására nem került még sor, de mindenki tudja a vádat. A lapok néhány nappal ezelőtt hasábjain keresztül számoltak be arról, hogy a cluji hadbíróság hetek óta folytat vizsgálatozt a főhadnagy és barátnője ellen mert az a gyanú merült fel ellenük, hogy Magyarország számára kémkedtek.

A vádirat felolvasása után a főhadnagy kihallgatására került sor. Stravescu remegő kézzel kapaszkodik meg a korlátban és reszkető ajakkal kezdi meg vallomását. Elmondja, előzményként az életét, mindaddig, míg megismerkedett az asszonnyal.

A nő felesége volt Artz Károly timisoarai embernek és egy kislányuk is volt.

A nő elutazott Buziásra, ő utána ment, de ekkor a férj már sejtette, hogy közelebbi kapcsolat van köztük. Ugy tervezték, hogy a nő elvállal férjétől és összeköltöznék. — Két év múlva ez valóban megtörtént. Egyévi együttélés után annak ellenére, hogy még mindig halálosan szerettem — folytatja vallomását a főhadnagy — úgy döntöttem, hogy nem fogom feleségül venni mert sokkal idősebb mint én és nagy gyermeke van. A nő ebben az időben többször megtette az utat Timisoara és Budapest között. Egy alkalommal azzal utazott el, hogy nem tér többé vissza hozzám. Annyira nagyobb volt a meglepetésem, mikor egy napszaka váratlanul megérkezett.

Kérdések és feleletek.

Ebben az időben az idegeim már teljesen meggyöngyöltek és a barátom, akivel azelőtt együtt laktam, figyelmeztetett, hogy szakítsak Vilnával, mert veszedelmes rá nézve. Azt hittem, hogy ő is szerelmes Vilnába és nem hallgattam rá.

— Vilma arra kért, hogy néhány kérdésre adjak feleletet, semmi komoly baj nem származhat belőle, ezzel szemben sok pénzt kapunk érte. Vilma Pestre ment és rövid idő múlva 200 dollárt hozott nekem. — Nevettem, hogy ilyen butaságért ennyi sok pénzt adtak nekem.

Rezes kapitány közbelép

Egy napon levelet kaptam az ezredhez bizonyos Rezes nevű pesti kapitánytól, aki felszólít, hogy küldjek pontosabb felvilágosítást, mint az előbbi.

— Miután nem válaszoltam, Rezes ismét levelet írt nekem, amelyben megfenyegetett, hogyha nem adok választ, feljelent az ezrednél.

— Kétségbeesésemben elhatároztam, hogy ismét kitalálok néhány adatot és azt elküldöm.

— Maga nem sejtette ezek után, hogy a nő magyar kém? — kérdezi az elnök.

— De igen — gondoltam erre — felelte a főhadnagy — de ő azt mondta, hogy a kérdések nem veszedelmesek, ezenfelül pedig nagyon szerettem. Mikor az a bizonyos Rezes magyar kapitány másodszor is megfenyegetett, elhatároztam, hogy feljelentem Vilnát és ezt meg is mondtam neki.

Jakabffy Vilma ott kezdi el vallomását mikor először Pestre utazott és elhagyta Stravescut.

Jakabffy Vilma érdekes élete

— Mikor láttam, hogy nem házasooha-

tunk össze, Pestre mentem és színésznő akartam lenni — kezdi el vallomását — Nem akartam soha kémkedni és nem is kémkedtem soha. Apám magyar világban ügyész volt Timisoarán majd megszállás után Pestre repatriált. Hozzá utaztam fel, Pesten nem volt pénzem és ekkor egy ismerősöm összehozott Rezes doktorral, aki ezer pengőt adott kölcsön.

Mikor egy bizonyos idő múlva pánaszkodtam Rezesnek, hogy még nem tudom megadni a pénzét, kijelentte, hogy nem is kell visszaadnom, csak adjak néhány kérdésre felvilágosítást.

— Én megtagadtam ezt a kérést, majd ő kijelentette, hogy vagy három órán belül elutazom a válszért Timisoarára, vagy fizess meg a pénzt.

Pénzem nem volt, így hát azt kellett választanom, hogy Timisoara jövök. Mikor Stravescunak elmondtam a kérdéseket na-

gyon megharagudott és kijelentette, hogy ez hazatérés és nem vállalkozik ilyesmire.

Sir a vádlott

— Addig sirtam, míg végre mégis adott választ. A nő itt sirni kezd és néhány percig a tenyerébe temeti az arcát.

— Rezes nem volt megelégedve a hírrel — mondta aztán — és rosszalta, hogy én írtam és nem a főhadnagy. Visszaküldött Timisoarára, hogy a főhadnagy saját kezileg írja.

— Mikor újabb felvilágosítást kértem, Stravescu megtagadta. Kétségbeesésomban egy teljesen idegen emberhez fordultam, hogy adjon felvilágosítást a kérdésekre, aki pénzért adott is kitalált válaszokat. Nem mertem elvinni Rezesnek ezeket a válaszokat. Egy napon aztán feldúlt állapotban jött haza Stravescu és egy levelet mutatott, amelyben Rezes megfenyegette.

Következik a védelem tanuinak kihallgatása.

Költözködés miatt teljes szövet hihetetlen olcsón elárusítjuk

Havas és Grünfeld
Üzlethelyiség kiadó!

posztóáruház Oradea, 8. sz.
Sfr. Avram Iancu
Berendezés eladó!

Katasztrófával végződött a világ legnagyobb sztratoszféra repülése

Newyork, július 31.

A világ legnagyobb léggömbjének sztratoszféra repülése kudarcra végződött. — Szombaton reggel léggömb Rapid City város határában felszállt a ballonrepülő célja az volt, hogy megdöntsék az eddigi 20 kilométeres magassági világrekordot, melyet egy orosz sztratoszféra léggömb állított fel. A kísérlet a kudarc ellenére szerencsés lefolyású volt s mindhárom pilóta sértetlen maradt, ugyanugy a műszereket tartalmazó gondola is.

Szombat este 8 órakor Stewens kapitány a léggömb tudományos megfigyelője szikratávíratot adott le, hogy a léggömb burkolatán a vihar következtében nagy szá-

kadások keletkeztek és percenként 150 méteres gyorsasággal ereszkednek, ami máinkább zuhanásnak felel meg, mert mennél közelebb érek a földhöz, annál jobban fokozódik a sebesség, 10 ezer méter magasságban elhatározták, hogy ejtőernyővel ugranak le. Elsőnek Anderson másodpilóta ugrott ki 1500 méter magasságból. Másodiknak Stewens kapitány 900 méter magasságból és harmadiknak Keppner pilótaórnagy 150 méteres magasságból, amely már alatta van annak a magasságnak, melyből ejtőernyővel le szabad ugrani. Később a ballon is földet ért, de megrongált állapotban. A gondola ép maradt.

Kísérik az elfogott felkelőket

A rádió palotáját órák hosszat ostromolták a felfegyverkezett nácik. A rádió leszerelt és felemelt kezekkel kiadták.

Öt évi fegyházbüntetést kapott Theodor M. Gh. Popa zis Răzor Aurel furfangos szélhámos, akinek a személyazonosságát is alig sikerült megállapítani

Turda, július 31.

A turdai törvényszék II-ik szekciójának Janota-Burnescu tanácsa ma hozott ítéletet "Razor Aurel" közismert országos szédelő felett, aki különböző nevek alatt végigszélhámoskodta eddigi megállapítások szerint Erdély több városát és községét.

Ez év február havában többbizbeni jelentés alapján a turdai rendőrség letartóztatta a vizsgálati fogságba helyezte Th. M. Gh. Popa Răzor Aurel, Bonyodalmos szélhámos karrierjének kivizsgálása nehéz munkát adott az ügyészségnek s több hónapi vizsgálat sem hozott teljes világosságot az ügyben. Így pl. születése, előélete ma is homályos. Állítása szerint 4 elemű végzett és pályafelügyelői vizsgát tett.

A törvényszéki vizsgálat adatai szerint a következő álnévek alatt szerepelt: Camarasan Petru, Joan Anghelescu, Theodor Popescu, Dinica Gheorghe, Fischer Gustav, Teodor Dragomirescu, Berea Zaharie, Haidu Mihai, Nichifor Petru és Muresan Mihai. Büntető törvénykönyvbe ütköző ténykedéséről 1933 június havától tudnak, mikor is megjelent Magyar-Sáros községben, ahol mint a szibiui Villamos társaság segéd-mérnöke, a vállalat részére munkásokat vet fel természetesen megfelelő felvételi, illetve kijárási díj ellenében. A nehéz elhelyezkedési viszonyok között persze igen sok ajánkozó akad s ilyen módon Albu Nicolaétól 400 leit csalt ki, Bogdan Viktor ugyanezen községbeli lakosnak a Medgyesi postánál "szerzett állást", nevezettel magával vitte Medgyesre s ott egy szabályszerűnek látszó (hivatali főmérnök által aláírt) kinevezést adott át neki 430 leit ellenében. Később természetesen kiderült, hogy hamis. Ezen községbeni tevékenykedése alatt ott egy Razor Aurel nevű egyénnel lakott s mikor már érezte, hogy lábai alatt ég a talaj, megszökött innen, magával vivén szállásdója igazolványait, melyeket azután további szélhámoskodásainál személyének igazolására felhasználta. 1933 szeptember havában Campina községbe tette át működése színterét és innen egy szép napon lakótársa összes ruháival egyetemben meglökött. 1933 decemberében már Glicorești községben tűnik fel vasutas egyenruhában mint pályafelügyelő. Itt Tibor Grigortól csalt ki 200 leit azzal, hogy a vasutnál kieszközli nevezeti alkalmaztatását. Ugyanezen hónapban Székelykocsárdon Haiduc Alexandrinával köt ismeretséget, kinek udvarolni kezd, majd házasságot is ér. Nevezettől használt vasúti talpfára kér előleget. Ugyanitt Maior Anicától csalt ki 60 leit azzal, hogy elintézi férjének visszahelyezését Brasovból Ludasra. Ugyanezen 1933 decemberében Haidu Mihai CFR inspektor néven felvesz Plescaru Iosif frátai lakostól 14 leit bélyegért a vasúthoz történő kinevezése ügyében. Boteni clujmegyei községben szintén számos egyént csalt be ilyen címen 1934 január havában Camarasan Petru néven vasúti ellenőrként szerepel Mezőszakáll községben és felszólítja Borza Vasile ottani lakost, hogy fizessen neki 450 leit büntetés címen vasúti kihágásért. Nevezett természetesen nem fizetett, mivel semmi ilyen kihágásról tudomása

20 orosz leadóállomás

Moszkva, július 31.

A szovjet tervbevette, hogy júliustól szeptemberig újabb husz rádió leadót helyez be.

sem volt. Ugyanezen hónapban és minőségben megfordult Kálya, Mezőtőhát és Mezőzáh községekben ahol többektől csalt ki kisebb nagyobb összegeket azon címen, hogy kijárja alkalmaztatását a vasutnál.

Turdán már 1933 októberében is tartózkodott, több kisebb nagyobb vágást sikerült eszközölnie Ezen időben Szabó Anna turdai lakosnál bérelt egy szobát, természetesen utólagos fizetés mellett, sőt 280 leit kölcsönt is kiravaszkodott, majd megszökött. Bűnlajstroma nem komplett, megállapítást nyert, hogy különböző nevek alatt már más ügyészségeknél is volt letartóztatásban.

Bűnügyének tárgyalásán — amely több napig tartott, — tagadja a terhére rótt cse-

lekedeteket és azt állítja, hogy a pénzeket minden esetben kölcsönkérte, illetve önként adták át neki. A károsultak természetesen ennek ellenkezőjét bizonyítják. Védelmét dr. Gourgiu Traian ismert cluj-i kriminalista ügyvéd látta el aki az ítélet kihirdetése után kéri védelem szabadlábra helyezését azon címen, hogy súlyos vérbajjal fertőzött beteg s így hosszadalmas és gondos orvosi kezelésre szorul amit a börtönben nem kaphat meg. A törvényszék elutasította a védőügyvéd kérését s így az elítélt megkezdte 5 éves börtönbüntetésének letöltését, mely időbe a vizsgálati fogságban eltöltött 6 hónapot is beleszámították. A védelem felbezést jelentett be.

14 év óta most először

Halálra ítélték egy nőt Angliában

London, július 31.

Tizenegy év óta most ítélték először nőt halálra Angliában. Az ítéletet hat nappi tárgyalás után hozta meg az edinburgh-i esküdtszék. A vádlott, Jeannie Ewen Donald, 35 éves asszony, borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolta szomszédjának 8 éves kisfiát s holttestét zsákba varrva egy árokba dobta. A gyilkos asszony semmi magyarázatát nem adta cselekedetének s a tanúvallomások sem tudtak a különös esetre világosvetni. A bíró, mikor az esküdtkeket határozat

hozatalra szólította fel, többek között ezt mondta: — Meg sem próbálom, hogy leírjam ezt a bűncselekményt, mert leírhatatlan. Vannak bűncselekmények, melyeknek emberi élet esik áldozatul s mégsem számíthatnak teljes értékű gyilkosságnak. Ebben az esetben azonban szó sem lehet valami enyhébb minősítésről. — A gyilkos asszony, aki az egész tárgyalás alatt feltűnően nyugodtan viselkedett, a halálos ítélet hallatára eszméletlenül esett össze.

Egy banit sem kapott vissza Románia a Moszkvába szállított kincsekből

București, július 31.

Gill angol kapitány aki a háború alatt egy oroszországi angol miszió vezetője volt, volt, könyvet írt háborús tapasztalatairól. A könyvben megemlíti, hogy Románia a háború alatt Moszkvába szállított aranykincsének egyharmadát már visszakapta. Voicoianu, a Nemzeti Bank háborús kormányzója az ügygel kapcsolatosan a következőket mondta:

— Románia 1916-ban és 1917-ban 303,745,748,525 leit értékű arany, ezüst rudakból, készpénzből és aranyholmikból álló kincset szállított Moszkvába. A kincsből a Nemzeti Bank tulajdonát 16,166,269,358 leit értékű aranyrud képezte. Az angol kapitány sajnos erősen téved, mikor azt állítja, hogy visszakaptuk a kincs egy részét. — Egyetlen banit sem kaptunk vissza, ez az igazság.

RADIOMŰSOR

CSÜTÖRTÖK

Bucuresti: 12,45: Könnyű gramofon, 13,40: Gramofon, 18,05: Rádiózenekar népzene, 19,45: Puccini Tosca operája lemezen.

Budapest: 6,45: torna, gramofon, 9,45: hírek, Utána felolvasás és gramofon, 12: Déli harangszó, Varga Imre magyar nótákat énekel. 13,20: Hírek, utána Postászenekar, 14,40: Hírek, 16: Közvetítés a Nord-deutscher Lloyd Europa" nevű hajójának fedélzetéről, 16,40: Hírek Utána B. Kenéz Li li zongorázik, 17,40: Előadás a magyar vívás diadaláról, 18,15: Szalonzene. 19: Előadás, Utána Operaházi zenekar, 20,50: Előadás a rádióról, 21,10: Cigányzene, és Gramofon lemezek, 23: Vonósnyegyes

A PROHIRDETÉSEK

HATOSAGI Munkaközvetítő Hivatal Oradea Str. Alexandri 3. Állást kaphat: 1 németül tudó gyermeknevelő nővér, 1 gyakorlott románul tudó szobanász, 1 könyvkötő, 1 szabó kézi munkás, 4 borbély, 4 felsőrészkészítő ragasztó

Mindenes főzőnőt felveszek azonnal Alea Romei 2, Fandrich, 1775

Kifutót vagy tanuló fiút felveszek műszerüzlet, Calea Victoriei 92, 1774

Patron papír külföldi és legújabb mintájú szekrény papír érkezett Fásztör Ede papíráruházába, Piata Viteazul 4,

Prima boroshordók kaphatók Macsin-csek kádárnál Alsó görögoldal 8, 1777

6 oldal

Erdélyi Magyarság

Augusztus 2.